

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Вступ. Регіональний розвиток України відбувається досить складно і суперечливо. В умовах глобалізації та посилення міжнародної конкуренції забезпечення конкурентоспроможності економіки країни, галузей та регіонів можливе лише на основі активізації інноваційної діяльності. Вітчизняні дослідники підкреслюють, що “в Україні інноваційні процеси та їх комерціалізований результат – інновації – практично не включені в систему цивілізованих ринкових відносин” [1, с. 40].

В економічній літературі значна увага приділяється проблемам підвищення інноваційної активності як у країні в цілому, так і в окремих її регіонах. Питання формування й проведення дійової інноваційної політики у достатній мірі висвітлено в наукових роботах З.Варналія, В. Воротіна, Б. Данилишина, Ю. Макогона, В.Паппа, С. Романюка та інших.

Водночас аналіз наукових праць свідчить, що на сьогодні основна увага приділяється дослідженню особливостей розвитку інноваційної діяльності в масштабах країни в цілому, тоді як недостатньо вивченими залишаються тенденції й закономірності розвитку інноваційної діяльності на регіональному рівні. У зв'язку з цим метою даного дослідження є формування пріоритетних напрямів регіональної інноваційно-інвестиційної політики з урахування потенціалу і особливостей регіонів у межах виваженої державної політики регіонального розвитку. Завданням статті є дослідження інноваційного потенціалу, проблем та перспектив інноваційного розвитку регіону, формування конкретних заходів, що сприятимуть інноваційній активності.

Результати дослідження.

Інноваційні можливості Одеської області визначаються специфічними рисами господарства регіону, які надають йому конкурентні переваги. Сильними сторонами регіону є:

- вигідне географічне розташування області;
- розвинута транспортна інфраструктура. Наявність 6 видів транспорту, морських портів (Одеса, Іллічівськ, Южний), річкових портів (Ізмаїл, Рені, Усть-Дунайск), міжнародної паромної переправи (Іллічівськ) визначають суттєвий резерв інвестиційно-інноваційного розвитку;
- сприятливі природнокліматичні умови визначають можливість розвитку рекреаційного та туристичного бізнесу;
- наявність основних ланок народногосподарського комплексу. Регіон має сприятливі умови для розвитку харчової промисловості та переробки сільськогосподарської продукції;
- наявність підприємств, які належать до високотехнологічних галузей промисловості. Потенціал розвитку промисловості регіону становлять

підприємства галузей машинобудування. Їхня продукція має високий попит на внутрішньому та зовнішніх ринках;

- наявність значних науково-дослідних центрів (науково-дослідні сектори Одеського державного економічного університету, Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова, Одеської національної академії зв'язку ім. О.С.Поповца та інших) дозволяє забезпечувати висококваліфіковану розробку, експертизу та супроводження інноваційних проектів;

- розвинута зовнішньоекономічна діяльність підприємств регіону.

Активізація інноваційного розвитку розкриває перед економічною системою суттєві можливості:

- підвищення конкурентоспроможності підприємств та економічної системи регіону;

- залучення коштів вітчизняних та іноземних інвесторів у галузі економіки регіону, особливо у промисловість і АПК;

- посилення галузевої економічної інтеграції підприємств регіону з підприємствами інших регіонів і країн, створення стратегічних інноваційних структур;

- підготовка кваліфікованих спеціалістів з інноваційно-інвестиційної діяльності;

- поліпшення структури зовнішньоекономічної діяльності регіону;

- збільшення обсягів і розширення асортименту вироблюваної продукції, робіт та послуг.

Посилення регіонального компонента в реалізації інноваційної політики держави і формуванні передумов інтелектуальної економіки обумовлює важливість розвитку регіонального науково-технічного потенціалу та підвищення ефективності його використання. В цілому по Україні кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації, зменшилась на 20,5% - з 1491 у 2000р. до 1186 у 2007р. [2, с. 334]. Але в Одеській області кількість інноваційно активних промислових підприємств зросла майже у 2,5 рази – з 19 (4,8% до загальної кількості підприємств) у 2000р. до 46 (11,4% до загальної кількості підприємств) у 2007р., обсяг реалізованої інноваційної продукції збільшився у 87,6 разів – з 26,1 млн.грн. в 2000 р. до 2287,2 млн.грн. у 2007р. [3, с. 311, 315.] У розрізі видів промислової діяльності – попереду підприємства машинобудування (15,5%) та переробної промисловості (11,1%).

З метою практичного втілення концепції підвищення інноваційної активності підприємницьких структур в Одеській області на базі Одеського державного економічного університету започатковано фундаментальне дослідження “Організаційно-економічне забезпечення створення регіональної інфраструктури підтримки інноваційних проектів та технологій”, яке спрямовано на створення нової інноваційної моделі економічного розвитку регіонів.

Висновки. В сучасних умовах побудови економіки відкритого ринку в Україні поняття інноваційного потенціалу її регіонів наповнюється новим, більш глибоким змістом. Очевидно, що залежність подальшого сталого соціально-економічного розвитку регіонів України від рівня реалізації їх

інноваційного потенціалу є фундаментальною. Інвестиційна та інноваційна діяльність є потужним джерелом прогресивних перетворень вітчизняного виробництва, ефективного розподілу та обміну ресурсів для досягнення головної мети – всебічного забезпечення соціальних потреб населення.

Створення в Україні інноваційних структур типу технополісів, технопарків, наукових інкубаторів дає державі реальні можливості цілеспрямовано впливати на розвиток базових галузей економіки країни, забезпечувати економне використання державних ресурсів, стимулювати ініціативу місцевих органів виконавчої влади з реалізації регіональних економічних програм. Інноваційна структура об'єднує дослідження, розробку та виробництво і на основі розвиненої підприємницької діяльності забезпечує реалізацію високих технологій, виробництво конкурентоспроможної продукції, відпрацювання найефективніших організаційних механізмів економічного розвитку. Матеріальною базою інноваційної структури є територія з розвинутою господарською, виробничою і соціальною інфраструктурою, об'єкти якої орієнтовані на масове впровадження нових технологій, матеріалів.

Враховуючи багатокладність вітчизняної економіки та систему господарських взаємозв'язків суб'єктів ринку, пріоритетними напрямками регіональної інноваційно-інвестиційної політики мають стати: розвиток рекреаційно-туристичного та оздоровчо-лікувального комплексів; прискорене формування наукової та побутової інфраструктури; впровадження безвідходних та маловідходних технологій; відновлення роботи підприємств електронної галузі; розробка нетрадиційних джерел енергії; підвищення конкурентоспроможності виробів легкої та харчової промисловості; збільшення виробництва сільськогосподарської продукції на основі розробки та впровадження агротехнологій; формування екологічної та природоохоронної культури; створення регіональної інформаційної мережі.

Цивілізовану форму відносин між суб'єктами ринку інновацій може надати науково обґрунтована інфраструктура, яка не тільки забезпечить найбільш ефективне здійснення науково-технічної та інноваційної діяльності, а й сприятиме подоланню спаду та створенню необхідних передумов для структурної перебудови виробництва, згладжуванню нерівностей між «технологічними» та «нетехнологічними» регіонами, посиленню конкурентоспроможності продукції, зростанню кількості робочих місць.

Бібліографічний опис

1. Папп В. Пріоритетні напрями формування регіональної інноваційно-інвестиційної політики / В.Папп // Економіст. – 2007. - № 9. – С. 40 - 42.
2. Статистичний щорічник України за 2007 рік. Державний комітет статистики України. – Київ. – 2008. – 572 с.
3. Статистичний щорічник Одеської області за 2007 рік. Одеське обласне управління статистики. – Одеса. – 2008. – 534 с.